

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankrani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 19. marca 1931.

Štev. 12.

Našim naročnikom!

K tej številki smo priložili položnice za poravnavo naročnine za leto 1931 ter prosimo cenj. naročnike, da se jih blagovolijo poslužiti.

Pripominjamo, da so te položnice priložene samo izvodom, ki jih prejmejo oni obrtniki, ki so naročili list sami in ne obligatorno preko zadrug. Radi izpremembe v upravi in velikega števila novih naročnikov se nam

je mogoče pripetilo, da je dobil kdo pomotoma položnico, četudi je že plačal. Naj nam to oprostite, ker imamo plačnike v evidenci in je pošiljatev položnic le manipulativna in ne blagajniška pomota.

Uprava »Obrtnega Vestnika«.

Jakob Volk, Šoštanj.

Katera pot je prava?

Pisec tega članka nekako toži, da na njegova opozorila ni bilo odziva ter nam kaže, ce ne vidimo resnosti položaja, da propadamo!

Ne bom se bavil z izvajanjem radi davkov, pač pa hočem podati svoje mnenje radi združništva. Produktivne zadrug v nekaterih strokah uspevajo, še več pa jih propada, ker članstvo ni vzgojeno za skupno delo. Poznam par slučajev. Se pred svetovno vojno se je našel tak dobrotnik, da je dal novo-ustanovljeni čevljarški produkcijski drugi brezobrestno izdaten kapital za nabavo surovin in začetna izplačila. Urad za pospeševanje obrta pa je dal zadrugi vse stroje za polovico ceno na male obroke, pa kljub temu ni uspevala. Vsi člani so hoteli biti le mojstri in voditelji, manjkala pa je tudi vsaka ergovska izobrazba za pridobitev odjemalcev. V teku dveh let pa so vsi člani skoro prišli ob svoje domove.

Skupna delavnica ne rodi vedno blagostanja in bo treba misliti drugače. Nekaj pa se mora storiti na vsak način za propadajoče obrtništvo raznih strok, posebno pa oblačilnih. Zabavljanje čez »livar« obleke in »Bat'a« čevlje, o katerih se toliko govori in piše po listih, se mi zdi brezplačna reklama za nje. Ce protesti zadrug, raznih shodov, kakor tudi osebne intervencije niso mogle doseči, da se prepreči ustanovitev tovarne, so to morda večji državni interesi, ki so tudi obljube vodilnih mož postavili na glavo. Molčimo o teh podjetjih, kot bi za nas ne obstojala in sezimo po samoobrambi, kar je mogoče tudi na sledeči način.

Po vsej banovini imamo v vseh večjih krajih Obrtna društva in celo Zvezo.

Taka obrtna društva obstojajo po vsej naši državi in je stik lahko mogoč. Obrtna društva imajo v svojih pravih pospeševanje obrta, zlasti tudi razpeščevanje obrtnih izdelkov, vzdrževanje naprav, ki bi služile obrtništvu in vzdrževanje zavodov za zboljšanje materialnega stanja obrtnikov. Kjerkoli se pokaže potreba, naj obrtno društvo ustanovi skupno prodajo obrtnih izdelkov, kateri je naloga, spraviti izdelke na trg, zakar mu bo Zbornica TOI in Zveza OZ in OD gotovo šla izdatno na roko. Povsod se bodo našli prijatelji obrtnikov, ki bi dali potreben denar, ali pa prevzeli poročstvo za kredit, morda pri Zanatski banki ali pri Narodni banki, ki bi ga gotovo posodila za nižje obresti.

Vodstvo take prodajalne bi se moralo pustiti trgovsko naobraženi osebi, ki bi skrbelo za dober trg in skušala dobiti tudi razne dobave, ki so razpisane. Za obrtnike pa bi morala kupiti material, ki bi jim ga prodajalna dala v razdelavo. Naročeno delo bi tedensko dobavljali in zaračunavali. Zasluzek bi bil morda malo manjši, a vsekakor pa siguren in vsaj tak, kot ga doseže posameznik, če dobavlja v trgovino. Na ta način bi obrtniki našli zaposlitev na svojem domu.

Našim razmeram bi mogli izdelovati le blago trpežne kakovosti, ročno delo, luksuzne izdelke pa le v toliko, kolikor bi bilo naročil.

To bi bilo v grobih potezah moje mnenje, ki bi se naj od prizadejih vzel v debato in bi pripomoglo k zbolšanju propadajočih obrti.

Milko Krapič:

Dajenska vzgoja

(Iz poročila na zboru Zveze O. Z.)

Lansko leto sem na občnem zboru poročal o temi: »Naš obrt in naraščaj«, v kateri sem se obširno bavil z vzgojo vajencev v delavnici ter važnosti v strokovni izpopolnitvi tekom učne dobe.

Danes je pa moj namen predvsem, da podam nekatere smernice za vzgojo vajencev, toda le kar se tiče vzgoje izven delavnice, t. j. kako in na kakšen način naj izrabi vajenec svoj prosti čas.

Mogoče bo kdo od gg. tovarišev inenjena, da posvečamo vajenstvu preveliko pažnjo, češ, saj imamo dovolj drugih važnejših zadev, ki so bolj potrebne in nujne kakor pa vajensko vprašanje.

Toda temu ni tako. Vajensko vprašanje je tako važno in je postal tako aktualno, da ga nikakor ne smemo pustiti v nemar in tudi ne z njim odlašati.

Kakor vsi sloji in stanovi polagajo veliko pažnjo na svoj naraščaj, tako moramo storiti tudi mi obrtniki. Današnja obrtna mladina bo prišla prej ali slej na naša mesta in bo predstavljala to, kar predstavljamo mi danes.

Ce so naši učni mojstri zanudili pri nas marsikaj, kar bi nam bilo v prid, ko smo odhajali kot pomočniki v svet in tudi danes kot samostojnim mojstrom, — ne smemo to tudi mi zamuditi na našem sedanjem obrtnem naraščaju.

Res je, da je v prvi vrsti: potrebno strokovna naobrazba vajenca. Ona je prvi predpogoj za njegovo existenco in za njegov življenjski obstoj. Vendar so pa danes naše gospodarske in družabne razmere take, da delavnica sama še ne more napraviti popolnega in povsem samostojnega obrtnega gospodarja. Danes mora biti obrtnik gospodarsko in družabno vsestransko izobražen, če hoče biti kos današnjim razmeram, modernemu napredku in konkurenčnemu boju. Današnji duh modernega časa zahteva poleg strokovnega znanja tudi veliko duševne naobrazbe in jeklene volje, sicer je mlademu obrtniku zaprta pot bodočnosti in napredka in bo vporaben kvčejemu za navadnega delavca.

Za duševno vzgojo in teoretično izobrazbo pride za vajenca v prvi vrsti

v pošte obrtnonadaljevalna šola. Žalibog, so pa danes obrtnonadaljevalne šole še zelo nepopolne in to celo v Ljubljani, kjer se poučujejo obrtni vajenci v petih obrtnonadaljevalnih šolah, ki so nastanjene v osnovnih šolah, kar nikakor ne vpliva dobro na razvoj vajenceve izobrazbe, ker so šolski prostori za pouk obrtnih vajencev neprimerni in neprikladni.

Naše obrtnonadaljevalne šole dejansko le životarijo in ne najdejo pravega razumevanja njihovega namena. To velja za ljubljanske obrtnonadaljevalne šole, da ne govorim o takih v podeželskih krajih, kjer so razmere seveda še veliko slabše, ali pa v manjših krajih, kjer obrtnonadaljevalne šole še sploh ne obstojajo. Pripravlja se osnutek novega obrtno-šolskega zakona in dolžnost Zveze obrtnih zadrug bo, da posveti temu važnemu vprašanju največjo pažnjo in skrb.

Poleg dobre obrtnonadaljevalne šole, ali pa vsaj dokler ne bodo take povsod upeljane, je dolžnost obrtniških zadrug in društev kakor tudi posameznih obrtnikov, da nudijo in pripomorejo vajencu do tega, kar mu šola ne more nuditi.

Gledati pa moramo tudi na to, da ohranimo vajenca na pravi poti, posebno v današnjih povojnih časih, ko ima vajenec priložnost zahajati v razne dvomljive družbe in društva, ki so njegovi vzgoji škodljive in da dvignemo moralni nivo našega naraščaja.

Zveza obrtnih zadrug se dobro zaveda te potrebe in nadela si je nalogo, prirejati vajenska predavanja v vzgojnem, strokovnem in znanstvenem pogledu. Predavati vajencem tudi o primernem obnašanju in vedenju v delavnici in izven nje. Vzgojati vajenca tudi v patrijotičnem duhu, mu vcepjati ljubezen do zvišene dinastije in do naše lepe in velike Jugoslavije. Seznanjati ga v poljudnih predavanjih o tehničnem napredku in razvoju v tu- in inozemstvu. Prirejati tudi poučna potovanja, ekskurzije in izlete ter skrbeti tudi za duševno razvedrilo, kolikor bo potrebno in če bodo za to dopuščala denarna sredstva.

S tem delom je zveza v resnici tudi že pričela. Priredila je od 15. sept. 1930 do 27. januarja že 10 predavanj za ljubljanske vajence. Prvo predavanje se je vršilo dne 15. septembra p. l. v telovadnici drž. realke, od tedaj naprej pa se vrše predavanja redno v dvorani Mestnega doma.

Vsako teh predavanj je bilo številnejše obiskano, tako da poseča predavanja sedaj že nad 400 vajencev. Saj je pa tudi vsebina predavanja res lepo izbrana in priznati moramo, da je zveza s to akcijo naredila velik korak napredka v vajenskem vprašanju in vzgoji vajenskega naraščaja. Kako se zanima obrtna mladina za poučna in koristna predavanja, je dokaz njih mirno in pazljivo vedenje in ukaželjno zanimanje, s katerim slede predavanjem, ki bodo brezdvomno v korist za duševni razvoj še nepokvarjene mladine. Če se vzdržuje pri tako velikem številu mladih vajencev tak lep red in mir, moramo priznati, da je za predavanje res veliko zanimanje in da leta res dobro učinkujejo na mlado dušo vajencevo. Smelo lahko trdimo, da je to nekaka ljudska univerza za vajence, katerim nudi duševno hrano in priliko do izpopolnitve v naobrazbi, katere jim šola ni mogla nuditi.

Poleg predavnj je zveza priredila dne 30. novembra tudi vajensko kino-predstavo z nacionalnim filmom »Za čast domovine«, dne 20. decembra pa v prospeh družabnosti vajensko božičnico, katere se je udeležilo nad 500 vajencev in vajenk, ki so bili vsi enako in primerno obdarovani. Stroške za

Božičnica blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani

vabi k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU

ki bo v sredo, dne 25. marca 1931 ob pol 9. uri dopoldne v salonu gostilne »Mrak« na Rimski cesti št. 4.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Čitanje in odobritev zapisnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo računskih preglednikov.
5. Volitev odbora in namestnikov.
6. Volitev računskih preglednikov in namestnikov za leto 1931.
7. Razni predlogi in nasveti.

Ker se bo sklepalo o važnih zadevah, je dolžnost vsakega člana, da se občnega zbora zanesljivo udeleži.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil uro pozneje drug občni zbor, ne oziraje se na število navzočih članov.

Za načelstvo:

Aleksander Gjud.

to božičnico je krila deloma Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Mestna občina ljubljanska in ljubljanske obrtne zadrug.

Zveza obrtnih zadrug pa je pričela z vajenskimi predavanji tudi v večjih podeželskih krajih, ker je uvidela potrebo, da so predavanja za podeželske vajence še večjega pomena, kakor za mestne vajence. Izdala je v ta namen okrožnice na zadrugne načelnike v večjih krajih in jih opozorila na to važno akcijo. Dosedaj je priredila zveza predavanje že na Jesenicah in Bledu, v Ribnici, Vel. Laščah, v Kranju in še drugih mestih.

Apeliram na gg. načelnike, da se z vso vnemo zavzamejo za to akcijo in prijaviijo zvezi, če žele prirediti kako predavanje. Zveza jim bo šla vedno in radevolje na roko ter poslala predavatelja na svoje stroške v dotični kraj. Zeleti pa je, da se predavanja udeleži vsaj 40—50 vajencev in vajenk.

Zveza ima poseben vajenski odtsek in kakor ste čuli iz poročila blagajnika, poseben vajenski fond, ki ga uporablja izključno za vzgojo in naobrazbo vajencev.

Usojam si polagati vsem gg. tovarišem zadrugnim načelnikom na srce, da se pridružijo v tem pogledu delovanju Zveze obrtnih zadrug, ki jih bo vedno podpirala, kolikor bo v njeni moči.

Kakor smo že omenili, moramo vzgajati vajenca tudi v tem pogledu, da postane dober patrijot in državljani ter zvest sin naše lepe, velike in močne Jugoslavije.

Prirejati je treba po možnosti poučna potovanja in ekskurzije. Zelo umestne bi bile tudi vajenske knjižnice, v katerih naj bi dobil vajenec dobro in koristno berivo za razvedrilo in naobrazbo.

Za izvedbo tega načrta pride seveda v prvi vrsti v poštev finančno vprašanje in bi morala v ta namen prispevati država in banska uprava iz fonda za preskrbo vajencev.

Za telesno vzgojo pa je predvsem potrebna telovadba. Vajenec, ki ždi ves dan v ozki in zaduhli delavnici, je potreben že z ozirom na njegov telesni razvoj okrepčila, ki ga more nuditi v prvi vrsti telovadba. Zato pošiljajte vse vajence v prostih večernih urah v sokolsko telovadnico, kjer naj mladi vajenec črpa nove življenske moči in energijo za svoj bodoči poklic.

Z vsem tem bomo odvrnili našega vajenca od slabih potov in pohajkovanja, ga vzgojili za poštenega obrtnika in dobrega državljan in ga privadili že v mladosti družabnosti v lastnih krogih in delovanja v obrtniškem pokretu. Ne smete pa misliti, dragi tovariši, da hočem s tem odtujiti vajenca delavnic, ali pa da bo vajenec po mnenju marsikakega obrtnika pri tem izgubil veselje do delavnice ali obrti, češ, za vajenca je samo delavnica in nič drugega. Res je, da mora biti vajenec v prvi vrsti pred očmi delavnic, če hoče biti dober in ugleden obrtnik. In ravno zato mu moramo dati priliko, da si pridobi primerno vzgojo tudi v naobrazbi in v družabnem življenju. Poleg tega pa potrebuje tudi vajenec potrebnega razvedrila, ki je njemu primerno.

Brez dvoma bo imel potem vajenec tudi v delavnici med delavnim časom več veselja do dela in pouka in tem bolj bo vdan in hvaležen svojemu učnemu gospodarju, ki ga je ne samo izučil za dobrega obrtnega pomočnika, ampak je vplival nanj tudi v vzgojnem pogledu in telesnem razvoju, da je mogel postati vreden član človeške družbe, pošten in ugleden samostojen obrtnik in zvest državljan naše lepše in velike Jugoslavije.

Nekaj o brusu

»Dobra ostrina je polovica dela«, tako pravi stari pregovor. Resničnost tega pregovora se izkazuje le pod gotovimi pogoji. Prvi zadeva kakovost jekla, iz katerega je orodje izdelano, drugi je odvisen od sredstev in načina, kako se ostrina ustvarja. Gotovo je, da pretežna večina obrtnikov ne more kakovosti jekla spremeniti; zato je izbira te ali one označbe orodja stvar izkušnje, ki sloni na dolgoletni praksi. Tu ne sme odločevati dozdevna štedljivost, ker se ravno v tem oziru najjasneje kaže resničnost pregovora: »Kar je poceni, je drago.«

Ni zadosti, da smo si nabavili dobro orodje. Skrbeti moramo, da bode vedno v uporabnem stanju, to je, da mora imeti namenu primerno ostrino. Za vzdrževanje te nam služijo razna brusila, oz. brusilne naprave, med katere prištevamo v prvi vrsti brus, nadalje razne brusilne kolote iz smirka, korunda, alunda in karborunda, končno različne oljnate kamne.

Kolike važnosti je brus za delavnico, nam dokazuje znani, v lesni stroki nastali pregovor: »Brus je ogledalo delavnice«. To je povsem umljivo dejstvo, da na dobro oskrbovanem brusu dosežemo dobro ostrino, in s to izvršimo delo lahko in hitro! Iz tega je razvidno, da pripada brusu prvo mesto v delavnici. Prostor za brus mora biti svetel in lahko dostopen. Za brušenje raznovrstnega orodja se uporablja naravni in umetni brus v obliki kolote ali plošč. Največ se uporabljajo okrogli ali kolturni brus, na katerih se razno orodje lahko in hitro nabrusi.

Poročilo

o delovanju Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani za čas od 19. decembra 1930 do 8. februarja 1931.

IX. Gospodarstvo.

1. Knjigarna Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani je darovala zvezi brezplačno 1360 izvodov »Obrtno knjigovodstvo za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo in železolivstvo«, katere bo razdelila brezplačno revnim vajencem.

2. Spominske knjige, ki jih je izdala zveza povodom 25letnice njenega obstoja, smo do kakih 150 izvodov vse razpečali, oziroma jih imajo nekatere zadruge v komisijonelni prodaji. Ostale smo pa ponudili v nakup Zavodu za pospeševanje obrti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

3. Zveza si je nabavila lasten telefon, ki je bil neobhodno potreben in si s tem olajšala veliko pismenega dela in tudi osebnih potov.

4. Vsled izdaje novega pravilnika za vozne olajšave, smo zelo težko izposlovali polovično vožnjo za delegate na zvezin občni zbor. To se nam je posrečilo le potem posredovalca, kateremu smo pa morali povrniti stroške v znesku 400 Din.

X. Okrožnice.

Zveza je izdala v tem času nastopne okrožnice:

1. Vsem zadrugam izpiske iz blagajniške knjige glede vplačila doklad za zvezo.

Dober naravni brus mora biti srednje trd, enakomernega in ostrega zrna. Splošna zelenkasto-siva barva da sklepa tudi na enakomernost strukture. Naravne napake brusa so trde žile in mehke ilovnate plasti. Trše žile se ne obrabijo v isti meri, kakor druga površina brusa; zato se jih mora izklesati, ilovnate jamice pa zaliti z zmesjo cementa in zdrobljenega brusa.

Okrogli brus služi najbolje svojemu namenu samo, če je res okrogel. Eden glavnih vzrokov sploščanja na obodu je pomanjkljiva naprava korita. Pri brušenju potrebna voda mora med delom pritekati od vrha na brus, nato takoj odtekat iz korita v podstavljeno posodo. Naprave, pri katerih stoji voda stalno v koritu, niso samo ne prikladne, ker pri delu voda škropi, temveč so tudi škodljive za brus. Oni del brusa, ki stoji stalno v vodi, postane mehkejši, se hitreje obrabi in brus postane enostransko oploščen.

Brus služi najbolje svojemu namenu, ako je na obodu lahko izbočen, ker je mogoče brusiti tudi široko rezilo. Za brušenje žlebovi ali izbrušena površina ne dopušča pravilne uporabe brusa in daje brusarju, ki je te žlebe zabrusil, kaj slabo izpričevalo. Ako je postala površina brusa iz katerega koli vzroka neravna in neuporabna, se mora izravnati. V ta namen se uporabljajo sekira za brus in razne priprave za struženje. Kjer je na razpolago motorni pogon, naj se ga izrabijo tudi za pogon brusa. Obodna hitrost ne sme presegati pri malih kamnih 9 m, pri velikih 6 m v 1 sek.

Poleg naravnega kamna se uporabljajo tudi umetni brus. Zrna smirka, karborunda i. t. d. se mešajo z ognja odporno glino in oblikujejo ter stiskajo v kolote raznih dimenzij in oblik ter končno žgo v pečeh za porcelan. Izredna trdost zrna (blizu dijamanta) skupno s hitrostjo vrtenja omogoča brušenje še tako trdih kovin ali kamnov. Radi te potrebne hitrosti postane uporaba smirkovih in druge vrste kolotov tudi nevarna za zraven zaposlenega. Nevarnost obstoji v sledečem: 1. Pri prehitrem vrtenju se kolot razleti. Da se to prepreči, se ne sme prekoračiti število obratov, ki je označeno na vsakem kolotu. Kot raznovrstna naprava pri takih brusilnih napravah služi močna avba iz železa, ali železni obod, ki pušča samo na eni strani pristo mesto za brušenje.

2. Ne samo odtrgani veliki kosi, tudi posamezna zrna ogrožajo zdravje in sicer najdražje, kar ima človek, to je oko. Predpisana uporaba varnostnih očal ne odvrne poškodb oči, ako se jih zaposleni ne poslužujejo. Silo, s katero odtrgano smirkovo zrno prileti spoznamo najbolje, ako si natančneje ogledamo večkrat rabljena varnostna očala. Zunanja stran stekla je na gosto posejana z zrnji smirka, ki so se tako zjedla v steklo, da jih niti z nožem ne moremo odtrgati iz stekla. To nam kaže kaj bi se zgodilo z očesom, ako bi teh drobcev ne zadržala očala. Ne

2. Navodila za občni zbor z vabili in izkaznicami za polovično vožnjo.

3. Obvestilo za pravočasno prijavo občnih zborov.

4. Vsem nevlanjenim zadrugam vabilo za pristop k zvezi.

XI. Razno.

Zveza je poslala raznim javnim in obrtniškim predstavnikom voščila in čestitke ob raznih jubilejnih prilikah in dobila od teh zelo laskave zahvale in priznanja.

Poleg navedenega poslovanja je rešilo zvezino tajništvo tudi nebroj drugih dopisov, pritožb, vlog itd., raznih zadrug in korporacij, kakor tudi posameznih obrtnikov ter jim dajala vsa potrebna pojasnila in navodila v različnih zadevah.

Zlasti pa je imelo tajništvo v tej dobi izredno veliko dela v davčnih zadevah bodisi z zadrugami kakor tudi s posamezniki in je la vsakomur z najboljšo voljo na roko, kolikor je bilo v njeni moči.

Arnošt Kramaršič,
tajnik Zveze O. Z. v Ljubljani:

Nekaj statistike o obrtnih zadrugah

V bivši ljubljanski oblasti je 91 obrtnih zadrug:

V letu 1930 so se na novo ustanovile: Zadruga krojačev in krojačic v Ložu, Čevljarška zadruga v Žireh in Zadruga krojačev za dravsko banovino v Ljubljani.

tvegajmo torej svojega zdravja in se poslužujmo zato pri brušenju na smirkovih kolutih varnostnih očal!

Tečaji in predavanja.

Ljudska univerza za obrtniške vaje. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 23. marca t. l. ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu (vhod iz Strelške ulice) XVII. predavanje za obrtne vajence. Predaval bo g. Josip Robek o temi: »Vajenec, delavnica, šola in dom.« Vstopnina je prosta. Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

Obrtniško filmsko predavanje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v nedeljo 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v kinu »Ljubljanski dvor« v Ljubljani filmsko predavanje za obrtnike, pomočnike, vajence in kvalificirane tovarniške delavce. Predvajalo se bo v filmu avtogeno varenje raznih kovin po najmodernejši metodi. Film bo nudil priliko, da se naši obrtniki, obrtniški in tovarniški pomočniki, delavci in vajenci seznanijo z vsem procesom varenja v najrazličnejših položajih in na najraznovrstnejših predmetih, da spoznajo velikanski pomen avtogenega varenja za moderno tehniko in da se obenem počue tudi o raznovrstnih napravah, ki so potrebne pri varenju, da se preprečijo nezgode in poškodbe. Filmsko predavanje bo objasnjeval znani strokovnjak na polju avtogenega varenja g. inž. Leo Knez od Tvornice za dušik v Rušah.

Vabimo obrtnike in obrtni naraščaj pa tudi ostalo obrtništvo, osobito gg. inženjerje in tehnike, katere bi zanimalo avtogeno varenje, da se udeležijo tega filmskega predavanja. Vstopnina ni nobena.

Tečaj za mizarstvo luženje na Jesenicah. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi v soboto in nedeljo 28. in 29. marca t. l. celodnevni tečaj za mizarstvo luženje po najnovejši metodi (kemično luženje). V tečaju bo predaval strokovni učitelj Tehniške srednje šole v Ljubljani gosp. Adolf Dolak. Vsak udeleženec plača pristojbino, ki znaša za mojstre 50 Din, za pomočnike 25 Din. Prinesti mora s seboj z vodo brušene deščice raznega lesa v velikosti 10x20 cm in 6 do 8 mm debele (masivne ali furnirane) in sicer 3 komade češnjevega, 3 hrušovega, 6 bukovega, 5 jelševega, 8 orehovega, 10 javorovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa. Na željo dobe udeleženci koncem tečaja uradna izkazila o rednem obisku in seznam 120 raznih receptov za sestavo lužil. Udeležbo je prijaviti neposredno Obrtnemu društvu na Jesenicah, ki bo dalo prijavitelcem vsa podrobnejša pojasnila.

Po delokrogu obstoja v oblasti: 11 lokalnih zadrug, 49 za sodni okraj, 4 za več sodnih okrajev, 8 sreskih, 9 oblastnih in 11 pokrajinskih.

Strokovnih zadrug je bilo: 2 mizarjski, 1 urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev, 1 kleparskih, inštalaterskih in kotlarskih mojstrov, 1 ključavničarjev, 1 pekov, 12 čevljarjev, 1 sodavičarjev, 2 izvoščkov, 1 soboslikarjev, črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev, 1 brivcev, frizerjev in lasničarjev, 1 prevoznikov, 1 zobotehnikov, 4 kovinskih obrti, 1 krovcev, 1 avtobusnih podjetnikov, 1 mlinarjev in žagarjev, 1 vrtnarjev, 1 slaščičarjev, medicinarjev in izdel. kandidat, 1 knjigovezov, 1 fotografov, 1 dimnikarjev, 1 kamnosekov, 1 tapetnikov, preprogarjev, izdelovalcev žimnic in ščetarjev, 1 elektrotehnikov, 9 krojačev in krojačic, 1 sedlarjev in jermenarjev, 1 zidarskih mojstrov, 1 stavbenikov, 1 tesarskih mojstrov, 1 mlinarjev in žagarjev, 1 konjačev. Skupaj 60 strokovnih zadrug.

Skupnih rokodelskih zadrug je 31.

Enotno so organizirani v oblasti v drugi za eno samo, odnosno za sorodno stroko tile obrti: urarji, zlatarji, optiki, graverji, pasarji, kleparji, inštalaterji, kotlarji, sodavičarji, brivci, frizerji in lasničarji, zobotehnik, krovci, vrtnarji, slaščičarji, medicinarji in izdelovalci kandidat, knjigovezi, fotografi, dimnikarji, kamnoseki, tapetniki, preprogarji, izdelovalci žimnic in ščetarji, elektrotehnik, sedlarji ter jermenarji, zidarski mojstri, stavbeniki, tesarski mojstri, konjači in avtobusni podjetniki, torej 34 strok.

Kaj je novega?

Borza. V preteklem tednu so veljale tuje valute v dinarjih in sicer: Berlin (nemška marka) 13.56, Dunaj (avstrijski šiling) 8.—, Budimpešta (madžarska krona) 9.92, Curih (švicarski frank) 10.96, London (angleški funt) (276.28—277.08), Newyork (dolar) 56.73—56.93, Pariz (francoski frank) 2.22, Praga (čehoslovaška krona) 1.68, Trst (it. lira) 2.98.

Trgovska pogajanja med Jugoslavijo in Čehoslovaško so končana in češki listi že prinašajo poročila, iz katerih je razvidno, da smo dobili mi nekatere koncesije za uvoz poljedelskih proizvodov, oni pa za precejšnje število industrijskih izdelkov; v zahtevah pa znižanju carine na čevljarške izdelke Čehi niso uspeli, pač pa bode znižana carina na pivo.

Obrtniški praznik. 19. t. m. se je svečano proslavljalo po vseh večjih obrtniških centrih Dravske banovine ter so bile povsod sprejete resolucije o obrtniških zahtevah.

Pravilnik o pobiranju prometnega davka je izšel v Službenih Novinah ter vsebuje nad 800 različnih postavk za plačilo tega davka; v prihodnjih številkah »Obrtnega Vestnika« priobčimo podrobnejše o vsebini tega pravilnika.

Ministrski svet je imel v sredo sejo, na kateri je razpravljalo o novem državnem proračunu za leto 1931-32.

V Ženevi se je vršila prošle tedne tretja mednarodna konferenca za carinsko premirje, ki pa se je končala s popolnim neuspehom, ker so se delegati 12 držav izjavili, da preklicujejo svoj že dani pristaneč in odobritev konvencije.

Sladkor bi bil lahko cenejši, kakor kaže bilanca naših sladkornih tvornic, n. pr. iz Velikega Bečkereka, ki izkazuje pri glavnici 36 milijonov Din in pri rezervah 41 milijonov Din kar 22 milijonov Din čistega dobička.

4768 milijonov Din znaša pri nas obtok bankovcev, ki se je v zadnjem četrtmesečju znižal za celih 119 milijonov Din.

Organizacija elektrotehnikov, kateri načeljuje g. Mihelčič ml., je dobila oprostitev plačevanja taks za vloge in provizije izvzemši v civilnopravnem postopku.

Nov način konstrukcije betonskih zgradb, ki znatno olajšuje zgradbo, je izumil ljubljanski inženjer Klopčar.

Državna hipotekarna banka je glasom svojega poslovnega poročila izdala lani okrog 500 milijonov hipotekarnih in komunalnih posojil, od katerih je odpadlo na ljubljansko podružnico komaj 5 posojil v znesku okroglo 22 milijonov Din, kar kaže, da je obrestna mera Drž. Hip. banke za naše kraje pač še previsoka.

Odkupnino za kuluk je Primorska banovina (Split) znižala za 40% in sicer od 25 na 15 Din.

Ljudsko štetje se bo vršilo pri nas 1. aprila letošnjega leta.

Proti nakupovanju inozemskega blaga in za propagando domačih obrtnih izdelkov se je pričela živahna akcija, katere se mora poprijeti osobito tudi naše obrtništvo, ki tujo konkurenco še posebno občuti.

Gospodarske konference srednjeevropskih držav, ki se vrši na Dunaju, se je za našo državo udeležil tudi poljedelski minister dr. Frangeš.

Izpremembe glede carinskih olajšav za uvoz raznih strojnih oprem iz inozemstva se pripravljajo, da se zaščiti domača kovinska proizvodnja ter je v ta namen pozvalo trgovinsko ministrstvo poedine zbornice, da podajo svoje izjave.

Vprašanje gradbenega podjetja »Slograd«, ki ga je nameravala kupiti banovina, da bi z njim gradila lahko tudi v lastni režiji, je po došlih vesteh likvidirano v korist stavbnega obrtništva in pooblaščen inženjerjev.

Mesarski obrtniki so poslali pod vodstvom delegata Zbornice TOI g. dr. Plessa h gospodu banu deputacijo, ki je prošli teden intervencirala radi nameravanega klanja v lastni režiji v ljubljanskih bolnicah in radi špeharstva v Mariboru.

Pekarska deputacija iz Slovenije se je mudila v ponedeljek v Beogradu, kjer je na merodajnih mestih posredovala radi naravnost neverjetnega navijanja cen kvasu s strani pivovarjev ter opozorila, da previsoke cene kvasu nepotrebno podražujejo kruh.

Minister n. r. Schvegel je bil imenovan za poslanika v Buenos Airesu, kamor v kratkem odputuje.

Kriza ključavničarske stroke

v Dolnjem Prekmurju.

Malokatera rokodelska obrt je tako močno prizadeta, kakor ključavničarske stroke. Najbolj se to opaža v dolnjelendavskem srezu, kjer smo že skoraj popolnoma podlegli gospodarski krizi. V srezu nas je kar deset iste stroke, izvzemši par mehaničarjev, katerim se pa istotako godi kakor nam stavbnim ključavničarjem. Veselimo se, če dobimo kakršnokoli delo, naj bo stara ključavnica, štedilnik ali staro dvokolo; izbire ni dosti. Kakor je splošno znano, ubijajo našo stroko najbolj tovarne. V tej gospodarski krizi ni naročil za novo delo in kmet ne gleda na trpežnost, temveč samo na nizko ceno. V drugi vrsti nas pa ubija konkurenca onih trgovcev z mešanim blagom, ki so si v najnovejšem času uredili svoje hišne delavnice in popravilnice. Komur je potreben ključ, prinese v trgovino oditek od ključavnice, pa se mu kar na brzo roko pripili. Prizadeti smo posebno mehaničarji v Dolnji Lendavi, kjer obstoji specialna trgovina koles. Ne vemo kako je prišlo do tega, da ta trgovec ima kar javno delavnico za sestavljanje in popravljanje dvokoles ter šivalnih strojev. Ima kar po dva brezposelna ključavničarska pomočnika. Kljub večkratni pritožbi se merodajni činitelji ne ozirajo dosti na naš težki položaj. Posledica ovadb je bila mala kazen 150 Din.

Prav na koncu prepada smo pa stavbni ključavničarji, posebno po vaseh. Edini zaslužek nam je bil pri stavbnih okovih. Tu nam konkurirajo mizarji, ki kar prevzemajo ključavničarska dela, sami kupujejo okove, jih priljubijo in okujejo. Mislimo, da imajo mizarji dovolj dela pri stavbi, tako da jim ne bi bilo potrebno jemati nam ključavničarjem še ta bori zaslužek.

Vprašamo pristojno obrtno oblastvo, zakaj je to ravno narobe v murskoboškem srezu in je v tem pogledu — kakor se trdi — ondi drugačna praksa!

V novejšem času se prav nič ne razlikuje med kovači in ključavničarji, posebno v Dolnji Lendavi. Tu izvršujejo kovači vsa ključavničarska dela kar na veliko, n. pr. železna okna, vrata, ograje, poravek raznih strojev itd. Res, da so kovači zaradi gospodarske krize občutno prizadeti. Vendar ne moremo pristati na to, da bi posegali v naš obrt. Tudi mi se ne mešamo v posle kovačev ter ne kujemo vozov in ostalega, ker nočemo odvzeti kovačem še tistega pičlega zaslužka, ki ga imajo.

Najbolj razpaseno pa je v naši obrti gotovo šušmarstvo, posebno v dolnjem delu Prekmurja. Mnogo pripomore k temu, ker se šušmarji ne boje oblasti. Saj je v skrajnem slučaju šušmar tako milo kaznovan, da se naravnost nor-

Vse druge stroke imajo ali po več strokovnih zadrug, ali pa so organizirane v skupnih rokodelskih zadrugah.

Popolna organizacija za vse obrtne stroke obstoja v Radoviškem srezu.

V Ljubljanski okolici so organizirani le mizarji, ki imajo svojo zadrugo v št. Vidu ter mesarji in pa stroke, ki pripadajo zadrugam za sodne okraje, sreze, oblast ali pokrajino.

Potrebna je torej skupna rokodelska zadruga s sedežem v Ljubljani, katera bo po zakonjenju novega obrtnega zakona ustanovljena.

Popolno organizirana sta nadalje Kamniški in Logaški srez.

V Kočevskem srezu je popolno organiziran sodni okraj Kočevje, medtem, ko so v sodnih okrajih Ribnica in Vel. Lašče organizirani le kovinarji, krojači, čevljarji ter stroke, ki pripadajo kake oblasti ali pokrajinski zadrugi. Vse druge stroke pa so še neorganizirane.

Nujno potrebna bi bila v teh dveh sodnih okrajih Zadruga mizarjev in pa skupna rokodelska zadruga za stroke, ki radi premajhnega tevila članov ne morejo ustanoviti svoje strokovne zadruge, kar smo že lansko leto poudarjali.

Novomeški srez je popolno organiziran; Črnomeljski pa za sodna okraja Črnomelj in Metlika.

Popolno organiziran je nadalje Laški srez, Brežiški in Litijski srez.

Za nekatere obrtne stroke kakor za čevljarje, krojače, mizarje itd. bi bilo jako koristno, če bi ustanovljale svoje

čuje, češ, še pri destkratni globi ne plamam toliko, kakor bi plačal davka, ako bi imel obrtni list.

Nepotrebno je še več praviti, kako smo prizadeti zaradi zgoraj omenjenih razmer in nepravilnosti, ki so krive, da smo skoraj brez vsakega zaslužka ter životarimo s pomočjo nekaterih posrskih zaslužkov. S pošteno obrtjo, katere smo se izučili, ne bomo mogli več izhajati, če bo šlo tako naprej in če nam pristojna obrtna oblast ne boje pomogla. Zato prosimo merodajne činitelje, naj nam priskočijo na pomoč, ker je naša obrt že v skrajni sili.

Iz organizacij.

OBČNI ZBORI ZADRUG

dne 22. marca: Zadruga stavbnih mojstrov za Dravsko banovino, ob 9. uri popoldne v pisarniških prostorih zadruge v Ljubljani, Rimska cesta št. 13.

dne 22. marca: Skupne rokodelske zadruge za sodni okraj Višnja gora s sedežem v Stični ob 3. uri popoldne v gostilni Karlinger v Ivančni gorici.

dne 22. marca: Obrtne zadruge v Logatcu ob 3. uri popoldne v gostilni Tolazzi v Logatcu.

dne 22. marca: Zadruga čevljarjev v Ljubljani ob 9. uri popoldne v dvorani Mestnega doma.

dne 22. marca: Zadruga čevljarjev v Ribnici ob 1. uri popoldne v občinski hiši v Vel. Laščah.

dne 22. marca: Zadruga mizarjev v Novem mestu ob 9. uri popoldne v obrtni dvorani Sokolskega društva.

dne 22. marca: Zadruga mizarjev v Ljubljani ob 9. uri popoldne v salonu gostilne pri »Mraku« na Rinski cesti.

dne 12. aprila: Kolektivne zadruge obrtnikov v Radečah ob 10. uri popoldne v Sokolski dvorani v Radečah.

Obrtno društvo v Laškem je imelo svojo odborovo sejo v sredo, 4. t. m., na kateri se je razpravljalo o aktualnih obrtniških stvareh iz lastnega sreza, o obrtni nad. šoli, obrtniškem prazniku in občnem zboru.

Obrtna zadruga čevljarjev za srez Laško v Trbovljah obvešča člane, da se vrši vajenska preizkušnja v nedeljo 29. marca ob 14. uri v prostorih pri g. Volkerju v Trbovljah.

»Obrtna zadruga oblačilnih strok v Ormožu« je imela dne 9. februarja 1931 v Ormožu pod predsedstvom g. Zabavnikarja svoj občni zbor, katerega se je udeležilo 49 zadrugh članov in v zastopstvu obrtne oblasti obrtno-zadrugh inspektor g. Založnik iz Maribora. Iz poročila načelnika je razvidno, da je štela zadruga koncem leta 1930 skupaj 198 članov, od teh 75 čevljarjev, 45 krojačev, 70 šivilj in 8 pletilj. Pomočnikov

lastne strokovne zadruge za sodne okraje ali pa sreze.

Pri zvezi je včlanjenih 57 obrtnih zadrug.

Dalje pripravljajo ustanovitev Kolektivna obrtna zadruga v Laškem, Zadruga pletilcev za dravsko banovino v Ljubljani, Skupna rokodelska zadruga v Žužemberku, Kolektivna obrtna zadruga v Polhovem gradu, Zadruga usnjarjev za bivšo ljubljansko oblast v Ljubljani, Zadruga izdelovalcev kisa za dravsko banovino v Ljubljani.

Na novo so pristopile kot članice k zvezi: Kolektivna zadruga obrtnikov v Radečah, Zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov v Ložu, Strokovna zadruga čevljarjev v Ložu, Kolektivna obrtna zadruga v Brežicah, Zadruga krojačev za dravsko banovino v Ljubljani, Zadruga krojačev in krojačic v Ložu.

Svoj pristop k zvezi pa so obljubile tudi druge že ustanovljene in še ustanovljajoče se zadruge.

Iz zvezinega okrilja pa so izstopile: Kolektivna obrtna zadruga v Sevnici, Zadruga izvoščekov v Ljubljani, Zadruga sodavičarjev v Ljubljani.

Iz tega pregleda je razvidno, da je bilo obrtniško gibanje v preteklem letu izredno živahno, kar je razveseljivo dokaz, da je končno tudi obrtnik uvidel neobhodno potrebo organizacije in zadrughnega življenja, kakor tudi potrebo obstoja zadrughne matice t. j. Zveze obrtnih zadrug.

(Konec).

je bilo koncem leta 43, vajencev pa 53 (18, 8, 26, 1). — Načelstvene seje so se vršile 4. Razsodišče je obravnavalo samo 1 sporni slučaj. — Predsednik poročila, da je zadruga imela tekom leta dohodkov Din 6720.—, izdatkov Din 6442.—, prebitka Din 278.—, skupno s saldrom predhodnega leta od Din 1671.50 izkazuje blagajniška knjiga prebitka Din 1949.50. — Predsednik obrazloži podrobno proračun za tekoče poslovno leto, ki izkazuje izdatkov Din 5865 in predlaga, da se odobri tudi za to leto enaka članarina kakor za prešlo leto v znesku Din 10.— za člana. Predlog se sprejme brez ugovora. — Potem je predaval obrtno-zadrughni inspektor g. Založnik o aktualnih obrtnih vprašanjih in izgleh rokodelstva za bodočnost. Predavatelj obravnava med drugim te le predmete: davčne zakone, osnutek obrtnega zakona, osnutek socialnega zakona, napredek tehnike, industrijsko konkurenco, potrebo izobrazbe in racionalizacije, samopomoč. Poziva zborovalce, naj se tesno oklepajo svojih strokovnih organizacij in sodelujejo z njimi, da bodo organizacije lažje štitele njihove interese. Zborovalci so živahno odobrvali predavateljeve navsvete in na predlog predsedstva soglasno sklenili resolucije, ki so se nanašale na protest proti inozemski konkurenci v oblačilni stroki, proti urvanju inozemskih tovarov v našo državo, dalje na davke in samoupravne doklade, dalje glede načrta novega zakona o socialnem zavarovanju in načrta obrtnega zakona. — Zbor je naročil zadrughnemu načelstvu, da resolucije dostavi ministrstvu, vsem prizadetim oblastvom in drugim merodajnim činiteljem. — Odobril se je predlog g. Kaniča, da se za umrle člane, katerih smrt se pravčasno pri zadrugi prijavi, iz zadrughnih sredstev kupi nagrobni venec. Obenem je opozoril g. Kanič, da se morajo vajenci za preizkušnje bolje pripraviti, ker se v bodoče ne bo samo ocenil preizkusni izdelek, ampak se bodo vajencem stavila tudi razna teoretična vprašanja. — G. Zabavnik opominja člane, naj ne krijejo s svojo obrtno pravico neizkušenih šušmarjev, ker je to sramotno za samostojne obrtnike in škodljivo za obrt.

Razno.

Udeležba naše države na velesjmu v Milanu, Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo, da se pošljejo blagovni vzorci, namenjeni za reprezentativni paviljon, katerega gradi naša država na mednarodnem velesjmu v Milanu, iz Ljubljane do Milana in nazaj na stroške ministrstva. Vrsto vzorcev in vsaj približno potrebno prostornino v paviljonu je sporočiti Zbornici za TOI do 16. t. m. Kasnejše prijave se ne bodo mogle upoštevati. Točnejše informacije se dobijo v zbornični pisarni.

Mala obrt bo zastopana tudi na XI. mednarod. vzorčnem velesjmu v Ljubljani, ki se vrši od 30. maja do 8. junija 1931. Ravnateljstvo velesjma je namreč iz posebne naklonjenosti tudi letos nakazalo referatu za pospeševanje obrti primeren prostor. Obrtniki, ki žele razstaviti na tem prostoru, naj prijavijo svojo udeležbo do 30. aprila na naslov: kr. banska uprava, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10/I.

Ljudsko štetje, popis kmetijskih gospodarstev in živine se bo vršil 31. marca t. l. po vsej državi, v dravski banovini pa pod vodstvom banovinskega popisovalnega odbora, kateremu načeluje ban.

Dobave.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 9. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1 vodovodne sesalke. — Dne 8. aprila t. l. pri Direkciji državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu glede dobave 500.000 komadov kapsol. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 20. marca t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave mesa za čas od 1. aprila 1931 do 31. marca 1932. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 30. marca t. l. ponudbe glede dobave 5 komadov nepremočljivih plaščev, raznih strokovnih knjig, 1 razkuževalnega formalinskega aparata,

14 komadov električnih števecv, 50 komadov impregniranih drogov, 150 m² hrastovega lesa, raznega električnega materiala in nadalje razne pločevine, cevi, žičnih krtač, žagac za kovino, vodnih tehtnik, meril, lopat, krampov, raznega železa, električne žice, šip, skripcev, železnih vozniht vint ter glede dobave 1 elektromotorja.

Oddaja elektroinstalacijskih del se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 8. aprila t. l. pri inženjerskem oddelku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Obrtna banka Kraljevine Jugoslavije d. d.

bo imela v nedeljo 29. marca 1931. leta ob 9. uri popoldne v Beogradu v dvorani Kola srbskih sester, Frankopanova ul. 11, četrti redni občni zbor svojih akcionarjev s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev delovodje, treh števecv glasov in treh overovateljev zborovalnega zapisnika.
2. Poročilo upravnega odbora o delu in polaganju računov za leto 1930.
3. Poročilo nadzornega odbora za leto 1930.
4. Odobritev bilance in dela upravnega in nadzornega odbora za leto 1930.
5. Predlog o uporabi čistega dobička.
6. Volitev šestih članov upravnega, dveh članov nadzornega in dveh članov poslovnega odbora glavne podružnice v Zagrebu.
7. Rešitev morebitnih predlogov v smislu čl. 28. bančnih pravil.

Delničarji, ki se žele udeležiti tega zbora, morajo deponirati svoje delnice najmanj sedem dni pred določenim dnevom za odbor v smislu čl. 24. bančnih pravil in to bodisi pri blagajni Centralne obrtne banke Kralj. Jugoslavije d. d., Skopljska ul. 8, bilo na blagajni glavne podružnice v Zagrebu, Ulica Frankopanova 5a.

Istočasno se opozarjajo delničarji Obrtne banke Kralj. Jugoslavije d. d., da svoje delnice za udeležbo na dan akcionarjev 29. marca 1931. leta niso prisiljeni deponirati osebno, temveč morejo svoječasne akcije poslati tudi po pošti bodisi Glavni podružnici Obrtne banke Kralj. Jugoslavije d. d. in bodo v zameno zanje dobili potrebne vstopnice na zbor v smislu čl. 24. bančnih pravil. Radi prihrane velikih stroškov morejo oni delničarji iz enega kraja, ki se želijo udeležiti zbora osebno ali po svojih pooblaščenih, poslati svoječasne delnice tudi skupno v enem zavoju. Toda v vsakem slučaju morajo prejeti Centrala ali Glavna podružnica časne delnice vsaj sedem dni pred zborom delničarjev.

Upravni odbor.

Že v 24 urah

kemično snaži, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobl in svetlo-lika sragee, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Franc Fujan

krovstvo

Ljubljana, Galjeviča št. 9
pri Dolenskem kolodvoru

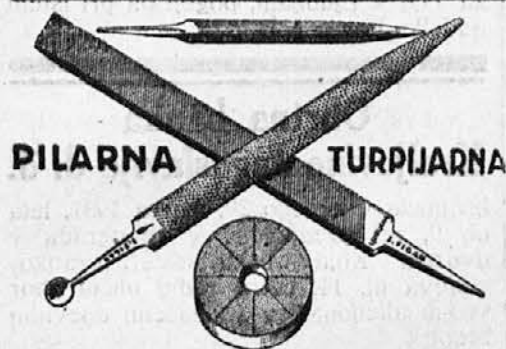
Izvršuje vsakovrstna krovka dela in v to stroko spadajoča popravila.

Cene solidne!

Cene solidne!

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

**IVAN FIGAR
LJUBLJANA**

Gospodarska c. - Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije „Novi svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

Strojno podjetje

R. Willmann

LJUBLJANA

Slomškova ul. 3. Telef. 2055

Beneški jaremniki, cirkularke, nihalne žage najnovejše konstrukcije, brusilni stroji.

Železni deli k pogonu mlinskih kamnov, zavornice.

Transmisijski deli kakor osovine, ležišča, spojke, jermenice vseh vrst in velikosti. Rebraste cevi iz kov. železa z ugodnim grelnim učinkom.

Elektro-tovarna in jamska dvigala, vitli in dvigalne ter transportne naprave.

Projektiranje in oprema žag in mlinov ter drugih industrijskih naprav.

Vsakovrstna popravila strojev.

Ponudbe brezplačno, na željo strokovnjaški obisk.

Tvornica
ZA DUŠIK D. D.

in

AGA-RUŠE

udružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljnjeta s svojimi prvovrstnimi proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

širo om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočermirno, lepo
in sočnobelo

acetilensko luč

Izkoriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

TVORNICA KEM. IN OLJ. BARV LAKOV, FIRNEŽA IN STEKLEŽA
DRUŠBA Z. OZ. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI
TERPENTIN
STROJNO ODE
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO ODE

COPICI
FIRNEŽ
SOLSKKE BARVE
LUHE BARVE
BIJSTNE OLJNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA
POLEGTRGOVINA
SCHNEIDER & VEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL - NIZKE CENE !!

*Kdor oglašuje,
ta napreduje!*

Original Opalograph razmnoževalec in vse kemikalije

ZALOGA: Ludv. Baraga

Šelenburgova ulica 6

Ljubljana

Telefon 29-80

Opalographie,
ki so v rabi in
ne delujejo,
BREZPLAČNO
uredim.

OBR T NA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno višje